

นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

DATA GOVERNANCE LIFECYCLE

กรมสุขภาพจิต

นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Policy)

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริการงานภาครัฐ และการจัดทำบริการสาธารณะให้เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน รวมทั้งกำหนดให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล ประกอบกับคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ได้ออกประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563 กำหนดให้หน่วยงานมีธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินงานในการกำกับดูแลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงานให้ สอดคล้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เพื่อให้ข้อมูลมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน สนับสนุนการให้บริการแก่ประชาชนอย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลของกรมสุขภาพจิตเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ข้อมูลมีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน มั่นคงปลอดภัย และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการป้องกันภัยคุกคามหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการและการใช้ข้อมูล ตลอดจนให้เกิดความสอดคล้องกับกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ จึงเห็นสมควรกำหนดนโยบายธรรมาภิบาล ข้อมูลโดยกำหนดให้มีมาตรฐาน (Standard) แนวปฏิบัติ (Guide line) ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure) และวิธีการปฏิบัติ (Work Instruction) ให้ครอบคลุมในด้านต่างๆ ของธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหาร จัดการข้อมูล โดยมีขอบเขตและวัตถุประสงค์ ดังนี้

ขอบเขต

1. การจัดทำนโยบายการดำเนินการด้านธรรมาภิบาลข้อมูลมีขอบเขตครอบคลุมการบริหารจัดการ ข้อมูลให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความมั่นคงปลอดภัย มีการเชื่อมโยง และสามารถ ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
2. นโยบายข้อมูลนี้ บังคับใช้กับผู้ดูแลข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกับข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตโดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับใน กรมสุขภาพจิตได้รับทราบ และต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
3. ต้องมีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงนโยบายตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ กรมสุขภาพจิตมีนโยบายข้อมูล (Data Policy) ที่สนับสนุนการดำเนินการบริหารจัดการข้อมูล ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและระเบียบปฏิบัติที่ถูกต้อง
2. เพื่อกำหนดขอบเขตของระบบบริหารและการจัดการข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตโดยอ้างอิงตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ
3. เพื่อกำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติและวิธีการปฏิบัติให้แก่ผู้บริหาร บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลข้อมูล การบริหารจัดการข้อมูล และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
4. เพื่อใช้เป็นหลักในการพัฒนาและปรับปรุงธรรมาภิบาลข้อมูล และการบริหารจัดการข้อมูล ให้ข้อมูลมีคุณภาพ และมีความมั่นคงปลอดภัยตามหลักมาตรฐานสากลตามนโยบายการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูล

คำนิยาม

"กรมสุขภาพจิต" หมายความว่า กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

"ผู้บังคับบัญชา" หมายความว่า ผู้มีอำนาจสั่งการตามโครงสร้างการบริหารของ กรมสุขภาพจิต.

"คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล" (Data Governance Council) หมายความว่า คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิต

"ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล (Chief Data Officer: CDO)" หมายความว่า ผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบด้านการกำกับดูแลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิต

"ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับสูง ระดับกรม (Department Chief Information Officer : DCIO)" หมายความว่า ผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบด้านการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศของ กรมสุขภาพจิต

"บุคลากร" หมายความว่า ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของ กรมสุขภาพจิต

"หน่วยงานภายนอก" หมายความว่า องค์กรหรือหน่วยงานที่ กรมสุขภาพจิตอนุญาตให้มีสิทธิในการเข้าถึงหรือใช้ข้อมูล หรือใช้งานระบบสารสนเทศของ กรมสุขภาพจิตโดยจะได้รับสิทธิตามประเภทการใช้งาน และต้องรับผิดชอบในการไม่เปิดเผยความลับของ กรมสุขภาพจิตโดยไม่ได้รับอนุญาต

"ระบบคอมพิวเตอร์" หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกันโดยมีการกำหนดคำสั่งชุดหรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ทำหน้าที่ประมวลผลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

"ระบบสารสนเทศ" หมายความว่า ซอฟต์แวร์ระบบหรือซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานของ กรมสุขภาพจิต

"ข้อมูล (Data)" หมายความว่า สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของ เอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ฟิล์ม การบันทึกภาพ หรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ และให้หมายความรวมถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์

"ชุดข้อมูล (Datasets)" หมายความว่า การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวมเพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล

"บัญชีข้อมูล (Data Catalog)" หมายความว่า เอกสารแสดงรายการของชุดข้อมูลที่จำแนกแยกแยะ โดยการจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของ กรมสุขภาพจิต

"พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary)" หมายความว่า ตารางหรือข้อมูลที่ใช้อธิบายรายละเอียดของข้อมูลในแต่ละแถวหรือคอลัมน์

"เมทาดาดา (Metadata)" หมายความว่า คำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลเพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

"การบริหารจัดการข้อมูล (Data Management)" หมายความว่า ขั้นตอนการสร้าง การรวบรวม การจัดเก็บ การจัดเก็บถาวร การทำลาย การประมวลผล การใช้ การแลกเปลี่ยน การเชื่อมโยง และการเปิดเผยข้อมูล

"บริกรข้อมูล (Data Steward)" หมายความว่า บุคลากรของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและจากสำนัก/กอง ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ดำที่ดำเนินงานธรรมาภิบาลข้อมูล

"ผู้สร้างข้อมูล (Data Creator)" หมายความว่า บุคลากรของกอง/ศูนย์/กลุ่มงาน ที่ทำหน้าที่บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่ถูกต้องที่กำหนดไว้ รวมทั้งมีหน้าที่ในการทำงานร่วมกับบริการข้อมูล เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพและความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล

"ผู้ใช้ข้อมูล (Data User)" หมายความว่า บุคคลที่ได้รับอนุญาต (Authorized Users) ให้สามารถเข้ามาใช้งาน บริหาร หรือดูแลรักษากระบวนสารสนเทศของ กรมสุขภาพจิต ตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

"ผู้ดูแลระบบสารสนเทศ (System Administrator)" หมายความว่า บุคลากรของสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลรักษา ระบบ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถเข้าถึงโปรแกรมเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อการจัดการฐานข้อมูลของ เครือข่ายคอมพิวเตอร์

"บุคคลภายนอก" หมายความว่า ผู้ประกอบการหรือผู้ให้บริการภายนอก (Third Party) ผู้ร้องเรียนเรื่องราว ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ กรมสุขภาพจิตโดยบุคคลภายนอกจะใช้ระบบสารสนเทศที่ กรมสุขภาพจิตเตรียมไว้ให้บริการสำหรับบุคคลภายนอก

"เจ้าของข้อมูล" (Data Owner) หมายความว่า บุคลากรหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบข้อมูล ของ กรมสุขภาพจิตซึ่งรวมถึงผู้บังคับบัญชาของเจ้าของข้อมูลนั้นด้วย โดยเจ้าของข้อมูลเป็นผู้ที่รับผิดชอบ ข้อมูลนั้นๆ หรือได้รับ ผลกระทบโดยตรง หากข้อมูลเหล่านั้นเกิดสูญหาย

"สิทธิ์ของผู้ใช้งาน" หมายความว่า สิทธิ์ทั่วไป สิทธิ์จำเพาะ สิทธิ์พิเศษ และสิทธิ์อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับระบบ สารสนเทศของ กรมสุขภาพจิตโดย กรมสุขภาพจิตจะเป็นผู้พิจารณาสิทธิ์ในการใช้ทรัพย์สิน

"บัญชีผู้ใช้งาน" (User Account) หมายความว่า รายชื่อผู้มีสิทธิใช้งาน (User Name) และ รหัสผ่าน (Password) เพื่อการเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายหรือระบบสารสนเทศ

"คุณภาพข้อมูล" (Data Quality) หมายความว่า ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (Quantitative Measurement) ของ ความพร้อมใช้ข้อมูลอย่างมีประโยชน์ โดยมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความถูกต้อง (Accuracy) ความครบถ้วน (Completeness) ความต้องกัน (Consistency) และความเป็นปัจจุบัน (Timeliness)

"สารสนเทศ" (Information) หมายความว่า ข้อเท็จจริงที่ได้จากข้อมูลนำมาผ่านการประมวลผล การจัด ระเบียบข้อมูล ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตัวเลข ข้อความ หรือภาพกราฟิก ให้เป็นระบบที่ผู้ใช้งาน สามารถเข้าใจได้ ง่าย และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร การวางแผน การตัดสินใจ และอื่นๆ

"การเข้าถึง" หมายความว่า การเข้าสถานที่ การใช้งานทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือกายภาพ รวมถึง การรับรู้ซึ่ง ข้อมูล

"การควบคุมการเข้าถึง" หมายความว่า การอนุญาต การกำหนดสิทธิและการเปลี่ยนแปลง การเพิกถอน หรือการยกเลิกสิทธิการเข้าถึง

"การควบคุมการใช้งานสารสนเทศ" หมายความว่า การตรวจสอบ การอนุมัติ และการกำหนด สิทธิ์หรือการมอบ อำนาจให้ผู้ใช้งานเข้าถึงหรือใช้งานเครือข่ายหรือระบบสารสนเทศทั้งทางอิเล็กทรอนิกส์และทางกายภาพการเพิกถอน หรือการยกเลิกสิทธิการเข้าถึง

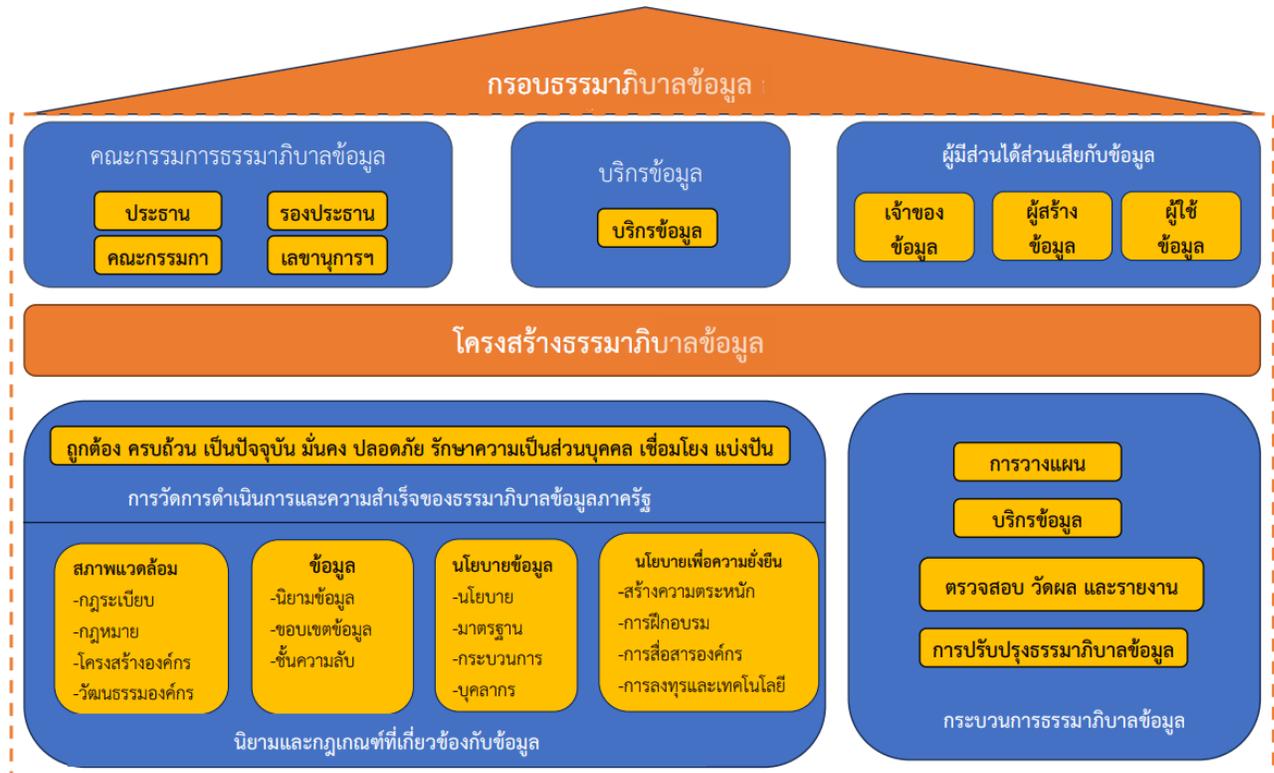
"ทรัพย์สิน (Asset)" หมายความว่า สิ่งที่มีคุณค่าหรือมูลค่าต่อหน่วยงานและเป็นทรัพย์สินที่ เกี่ยวข้องกับ การประมวลผลสารสนเทศที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ เช่น ว่าจะจ้าง พัฒนา หรือจัดซื้อ โดยแบ่งแยก ออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้ สารสนเทศ (Information) ซอฟต์แวร์ (Software) ทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Physical Asset) บริการ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Service) และบุคลากร (People)

ส่วนที่ 1 บทนำ

ข้อมูล

จัดเป็นทรัพย์สินที่สำคัญในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ กรมสุขภาพจิต ตระหนักถึงความสำคัญของการนำข้อมูลมาใช้สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล และเพื่อให้การได้มาซึ่งข้อมูลและการนำไปใช้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน มั่นคงปลอดภัย

รักษาความเป็นส่วนตัวบุคคล และสามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ข้อมูลมีคุณภาพ และมีการเชื่อมโยงภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลโดยมีคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และเป้าหมาย กำหนดขอบเขตและตรวจสอบสภาพแวดล้อมธรรมาภิบาลข้อมูล รวมทั้งกำหนดนิยามและมาตรฐานของข้อมูล

วิสัยทัศน์ธรรมาภิบาลข้อมูล

เป็นองค์กรที่มีกรอบธรรมาภิบาลข้อมูล และมีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม

พันธกิจธรรมาภิบาลข้อมูล

1. มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับธรรมาภิบาลข้อมูล
2. สร้างข้อมูลที่มีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือในการใช้งานทั้งภายในและภายนอกองค์กร
3. มีกระบวนการบริหารจัดการด้านข้อมูลในองค์กร
4. มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการข้อมูลกับบุคลากรทุกระดับ
5. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการทำงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลอย่างเหมาะสม

เป้าหมายธรรมาภิบาลข้อมูล

1. มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) และผู้บริหารระดับสูง ด้านข้อมูล (Chief Data Officer: CDO)

2. มีการกำหนดนโยบายด้านข้อมูลในแต่ละส่วนงานให้ครอบคลุมด้านคุณภาพข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล
3. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการข้อมูลที่ดี เพื่อให้องค์กรไปสู่เป้าหมายร่วมกัน
4. มีความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก
5. มีมาตรฐานการดำเนินการข้อมูลเปิด (Open Data)

ยุทธศาสตร์ธรรมาภิบาลข้อมูล

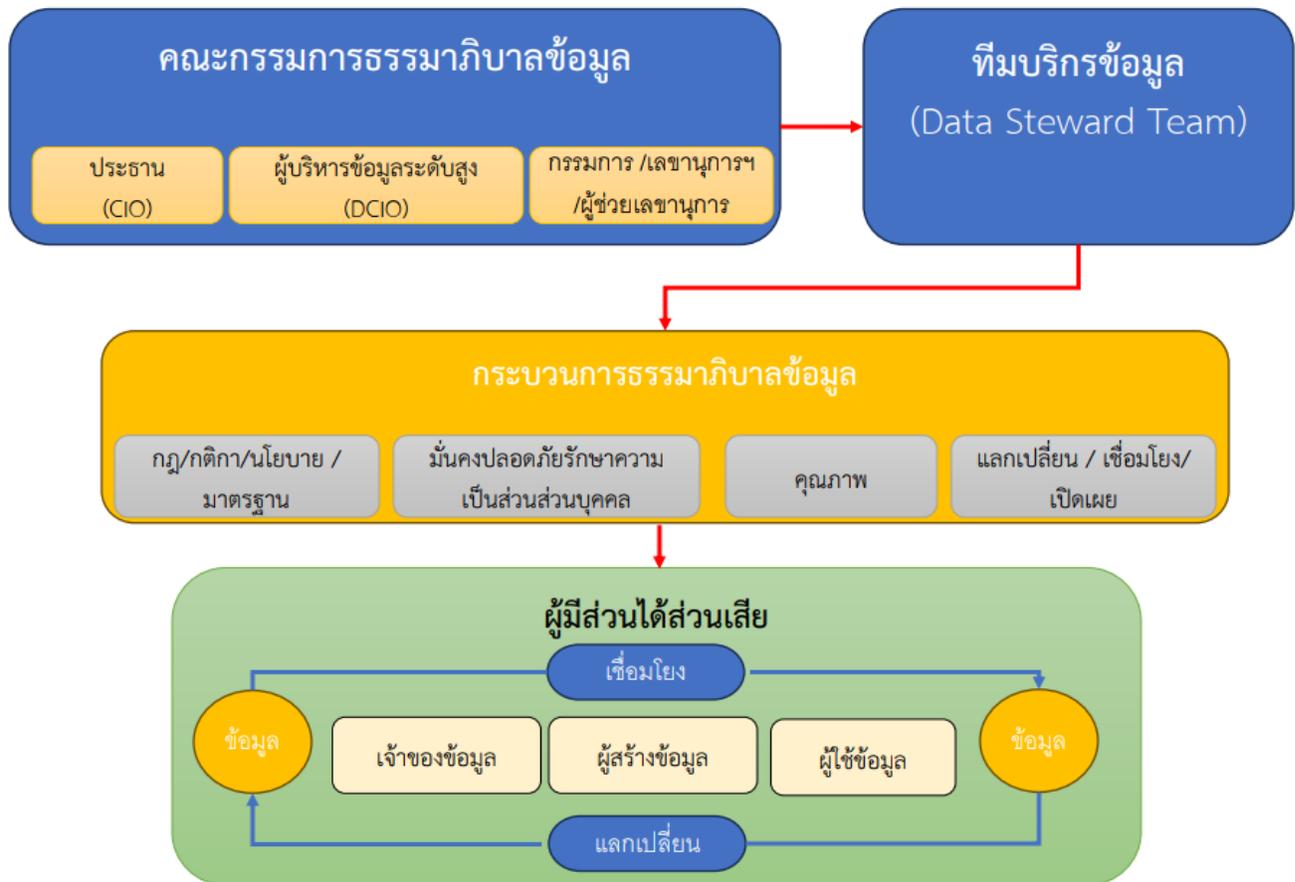
1. กำหนดโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล
 - 1.1 จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลและผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล
 - 1.2 มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานด้านข้อมูล
 - 1.3 มีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของบริการข้อมูล
2. สร้างมาตรฐานธรรมาภิบาลข้อมูล
 - 2.1 มีการกำหนดมาตรฐานในแต่ละส่วนงานให้ครอบคลุมด้านคุณภาพข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล
 - 2.2 มีการกำหนดกระบวนการ ผู้รับผิดชอบ ข้อตกลงการให้บริการ และตัวชี้วัดในแต่ละส่วนงาน รวมถึงเกณฑ์การประเมินระดับบุคคลให้ครอบคลุมด้านคุณภาพข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล
 - 2.3 มีการดำเนินการเพื่อรองรับมาตรฐานข้อมูลเปิดภาครัฐในอนาคต
3. พัฒนาบุคลากรด้านธรรมาภิบาลข้อมูล
 - 3.1 มีการสื่อสารองค์กรด้านจัดการข้อมูลที่ดี
 - 3.2 การฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะของบุคลากร

ส่วนที่ 2 โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล

วัตถุประสงค์

กำหนดโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลเพื่อแสดงลำดับขั้นระหว่างกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล ข้อมูล และแสดงถึงสิทธิ์ในการใช้งานตามลำดับขั้น แนวปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการธรรมาภิบาล ข้อมูล (Data Governance Council)
2. ทีมบริการข้อมูล (Data Steward Team)
3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล (Data Stakeholders)

รูปที่ 2.1 โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูล

1. คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการกำหนดความต้องการ ให้ข้อเสนอแนะ และอนุมัตินโยบายข้อมูล เกณฑ์การวัดคุณภาพ เกณฑ์ความมั่นคงปลอดภัย ชั้นความลับ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ข้อมูล รวมไปถึงการจัดลำดับ ความสำคัญของข้อมูลในการกำกับดูแลโดยกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาล ข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council)

2. ทีมบริการข้อมูล (Data Steward Team)

มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการกำกับดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูลประกอบด้วย

2.1 บริหารจัดการ ควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

2.2 ติดตามการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล หรือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

2.3 ตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายกับการดำเนินการต่อข้อมูล ตรวจสอบ คุณภาพ ข้อมูล วิเคราะห์ผลจากการตรวจสอบ และรายงานผลไปยังคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ

2.4 ประสานงานในปัญหาด้านข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานเดียวกัน โดยทั้งหมดนี้จะควบคุม ผ่านคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล (Data Stakeholders)

ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนธรรมาภิบาลข้อมูลต่อทีมบริการข้อมูลและคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลประกอบไปด้วย

3.1 เจ้าของข้อมูล (Data Owners) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

1) ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง

2) สร้างความมั่นใจในการบริหารจัดการข้อมูลให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน

กฎระเบียบ หรือกฎหมาย

3) ทบทวนและอนุมัติการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล 4) ทำความสะอาดข้อมูล

(Data Cleansing) 5) ให้สิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลและจัดชั้นความลับของข้อมูล

3.2 ผู้สร้างข้อมูล (Data Creator) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

1) บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่ถูกกำหนดไว้

2) ทำหน้าที่ร่วมกับบริการข้อมูลในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพข้อมูลและ

ความมั่นคงปลอดภัย

3.3 ผู้ใช้งานข้อมูล (Data User) มีหน้าที่ความรับผิดชอบ คือ

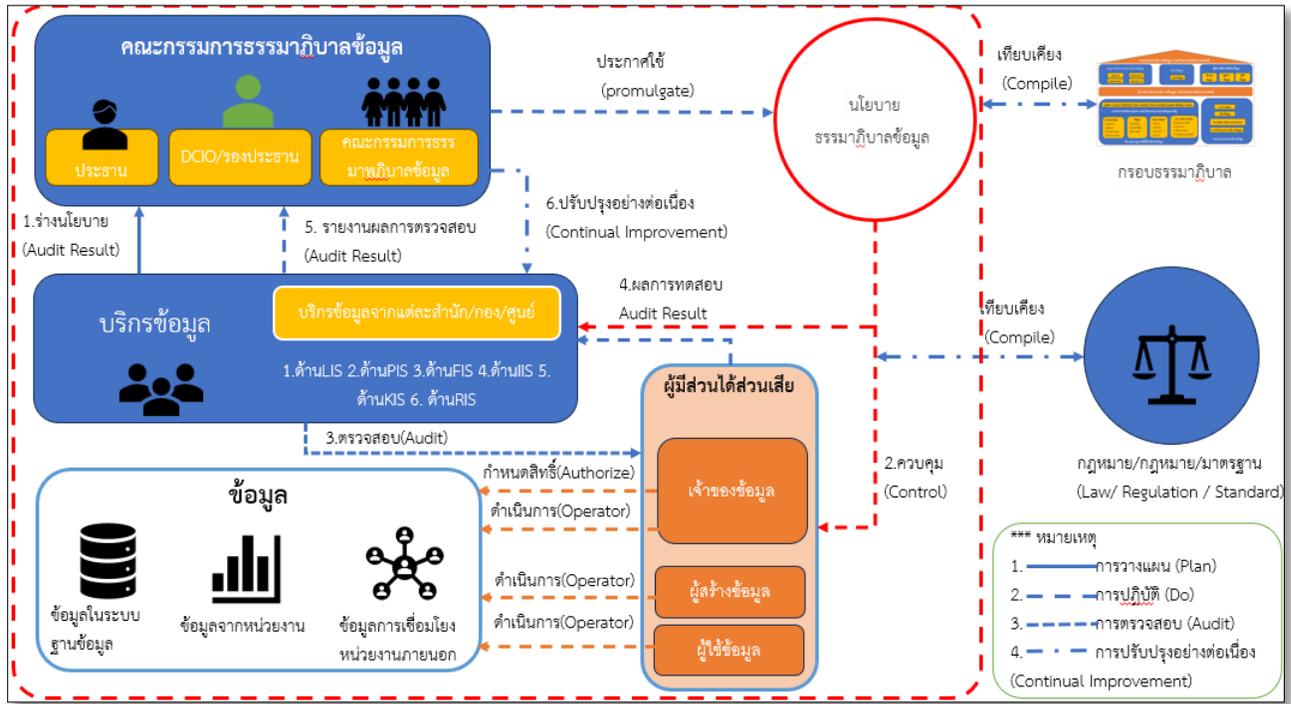
1) นำข้อมูลไปใช้งานทั้งในระดับปฏิบัติงานและระดับบริหาร

2) สนับสนุนการกำกับดูแลข้อมูลโดยการให้ความต้องการในการใช้ข้อมูล

3) รายงานประเด็นปัญหาที่พบระหว่างการใช้ข้อมูล ทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัย

ของ ข้อมูลไปยังบริการข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลดังแสดงในภาพที่ 2.2

รูปภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการดำเนินงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาลข้อมูล

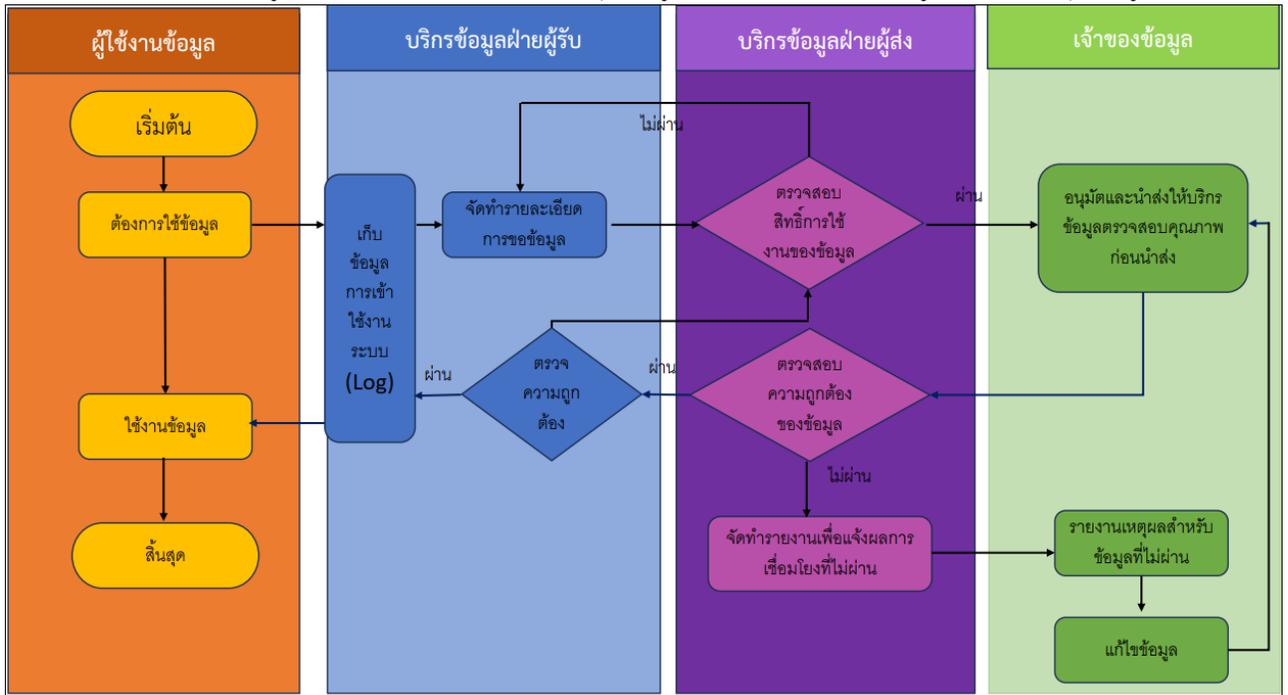
ส่วนที่ 3 การเชื่อมโยงข้อมูล

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ บุคลากร หน้าที่และความรับผิดชอบ และเทคโนโลยีที่
 กรมสุขภาพจิตต้องปฏิบัติในการเชื่อมโยงข้อมูล (Data Integration)

แนวปฏิบัติ

1. บริการข้อมูลฝ่ายผู้ส่งจะเป็นผู้รับเรื่อง เมื่อฝ่ายผู้รับพบปัญหาใดๆ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูล หรือ
 คุณภาพข้อมูลที่ส่งไป บริการข้อมูลของทั้งสองฝ่ายทำหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
2. บริการข้อมูลฝ่ายผู้ส่งมีหน้าที่ในการรับเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในการเชื่อมโยงข้อมูล และประสานกับ
 ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. จะต้องมีการจัดทำเอกสารมาตรฐานการเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ชื่อชุดข้อมูล วันและเวลา
 ในการส่งออกข้อมูล และวันและเวลาที่ผู้รับได้รับข้อมูล โดยต้องมีการจัดเก็บบันทึกประวัติการส่ง การรับ และ
 การเชื่อมโยงข้อมูลในแต่ละสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่มงาน
4. การตรวจสอบข้อมูลจะต้องอ้างอิงตามคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) และข้อมูลอ้างอิงของชุดข้อมูลนั้น

ภาพที่ 3.1 กระบวนการเชื่อมโยงระหว่างสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่มงานของกรมสุขภาพจิต

ส่วนที่ 4 การจัดชั้นความลับของข้อมูล

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ บุคลากร หน้าที่และความรับผิดชอบ และเทคโนโลยีที่
กรมสุขภาพจิตต้อง ปฏิบัติในการจัดชั้นความลับของข้อมูล

แนวปฏิบัติ

1. ทุกชุดข้อมูลต้องมีการจัดล าดับชั้นความลับของข้อมูล ดังต่อไปนี้
 - 1.1 ระดับที่ 1 ข้อมูลสาธารณะ ได้แก่ ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ สามารถนำไปใช้ได้อย่างอิสระ
 - 1.2 ระดับที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้น
ได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ
 - 1.3 ระดับที่ 3 ข้อมูลความลับทางราชการ ได้แก่ ข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือ
ควบคุมดูแล ของหน่วยงานของรัฐที่มีคำสั่งไม่ให้มีการเปิดเผย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน
ของรัฐหรือที่ เกี่ยวกับเอกชน ซึ่งมีการกำหนดให้มีชั้นความลับเป็น ชั้นลับ ชั้นลับมาก หรือชั้นลับที่สุด
 - 1.4 ระดับที่ 4 ข้อมูลความมั่นคง ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ที่ส่งผลกระทบต่อความสงบ
เรียบร้อย เสถียรภาพความเป็นปึกแผ่น ตลอดจนปลอดภัยจากภัยคุกคาม
2. การจัดลำดับชั้นความลับข้อมูลดำเนินการโดยทีมบริการข้อมูล และได้รับอนุมัติโดย
คณะกรรมการ ธรรมนูญภิบาลข้อมูล
3. ในการประชุมคณะกรรมการธรรมนูญภิบาลข้อมูล จำเป็นต้องบรรจุวาระเกี่ยวกับการทบทวน
ระดับชั้นความลับข้อมูล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
4. ทุกฟิลต์ในแต่ละชุดข้อมูลถือว่า มีระดับชั้นความลับเท่ากัน สำหรับชุดข้อมูลที่มีระดับความลับ
เป็น ระดับที่ 2 ระดับที่ 3 หรือ ระดับที่ 4 จำเป็นต้องระบุสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลภายในองค์กรด้วย
5. การเผยแพร่ข้อมูลระดับที่ 1 ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล
6. ข้อมูลระดับที่ 2 เป็นต้นไปจะต้องมีกระบวนการในการร้องขอข้อมูล
7. บุคคลเจ้าของข้อมูล มีหน้าที่ร่วมพิจารณาและรับทราบการร้องขอข้อมูลส่วนบุคคล
8. เจ้าของข้อมูล มีหน้าที่พิจารณาอนุมัติการร้องขอข้อมูลร่วมกับบริการข้อมูล และตรวจสอบ
ทบทวน การ จัดลำดับชั้นความลับข้อมูล
9. บริการข้อมูล มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้งานข้อมูลสาธารณะและประเมินผลกระทบของการ
คุ้มครอง ข้อมูล (Data Protection Impact Assessment: DPIA)
10. เจ้าของข้อมูลทำหน้าที่อนุมัติการร้องขอข้อมูลร่วมกับบริการข้อมูล
11. ในกรณีที่ผู้ร้องขอข้อมูลไม่ได้มีสิทธิตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูล จำเป็นต้องดำเนินการตาม
กระบวนการ ดังต่อไปนี้

11.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ต้องมีการร้องขอผ่านส่วนงานที่บุคคลนั้นสังกัด โดยแจ้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนโดยบุคคลเจ้าของข้อมูล และบริการข้อมูลของฝ่ายทรัพยากรบุคคลต้องรับทราบและมีสิทธิที่จะปฏิเสธ การร้องขอนั้นเว้นแต่จะมีประกาศของ กรมสุขภาพจิตรองรับ

11.2 ข้อมูลความลับทางราชการ ต้องมีการร้องขอผ่านส่วนงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล โดยเจ้าของ ข้อมูล และบริการข้อมูลแต่ละกอง/ศูนย์/กลุ่มงานต้องพิจารณาร่วมกัน ถ้าเป็นข้อมูลที่มีความอ่อนไหว หรือมี ความเสี่ยงต้องได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

11.3 ข้อมูลความมั่นคง ต้องมีการร้องขอผ่านส่วนงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล โดยต้องได้รับการอนุมัติ จากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลเท่านั้น

12. ระดับชั้นความลับข้อมูลจะต้องถูกระบุไว้ในคำอธิบายชุดข้อมูล (Meta data)

13. การร้องขอข้อมูลต้องมีการเก็บบันทึกด้วย

ส่วนที่ 5

นโยบายและแนวปฏิบัติกระบวนการจัดการข้อมูลตามวงจรชีวิตข้อมูล

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การบริหารจัดการชุดข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการนำไปใช้ประโยชน์

แนวปฏิบัติ

1. การสร้างข้อมูล (Create)

- 1.1 กำหนดมาตรฐานข้อมูลให้เป็นแบบเดียวกัน หรือสร้างข้อมูลตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการนำเข้าข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูล
- 1.3 กำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล
- 1.4 กำหนดระยะเวลาในการทบทวนสิทธิ และวิธีในการเข้าถึงข้อมูล
- 1.5 ให้นำหน่วยงานที่สร้างข้อมูลตรวจสอบ และบันทึกข้อมูลตั้งต้นให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงกับ ข้อเท็จจริง โดยมีการบันทึกข้อมูลและจัดเก็บตามขั้นตอนการรักษาความปลอดภัย

2. การรวบรวมและการจัดเก็บข้อมูล (Collect/Store)

- 2.1 การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับความต้องการ และวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินงาน และจัดทำเมทาดาตาสำหรับชุดข้อมูลที่มีการจัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูล
- 2.2 กรณีเป็นการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ต้องมีการแจ้งหรือขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคล และเลือกใช้ฐานกฎหมายตามความเหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายข้อมูลส่วนบุคคลของ องค์กร
- 2.3 กำหนดกระบวนการทดสอบข้อมูลที่จัดเก็บให้มีความถูกต้องและครบถ้วน
- 2.4 กำหนดมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลต่างๆ อย่างเหมาะสม
- 2.5 กำหนดความต้องการหรือคุณลักษณะของระบบจัดเก็บข้อมูลที่เอื้อต่อการรักษาความมั่นคง ปลอดภัย และคุณภาพของข้อมูล
- 2.6 กำหนดการสำรองข้อมูลหากเกิดเหตุฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถใช้งานข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง

3. การคัดแยกข้อมูล (Classify)

- 3.1 กำหนดเงื่อนไขในการเผยแพร่ข้อมูลสำหรับผู้ใช้ในและภายนอกให้ชัดเจน
- 3.2 ลดความยุ่งยากและซับซ้อนในการเปิดเผยข้อมูลให้เหลือน้อยที่สุด

4. การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล (Process/Use)

4.1 กำหนดแนวปฏิบัติและมาตรฐานของการประมวลผลข้อมูล และสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

4.2 การประมวลผลข้อมูลที่เป็นความลับ ให้เป็นไปตามขอบเขต เงื่อนไข หรือวัตถุประสงค์ที่ประกาศ ไว้อย่างเคร่งครัด

4.3 กำหนดกระบวนการ และเทคโนโลยีในการแลกเปลี่ยน/เชื่อมโยงข้อมูลให้ชัดเจน ตั้งแต่ ขั้นตอนการเตรียมการ เริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และสิ้นสุดการดำเนินการให้ เป็นไปตามมาตรฐาน ที่เกี่ยวข้อง

5. การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล (Concealment/Disclosure)

5.1 การกำหนดชั้นความลับของข้อมูลต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ความมั่นคงของ ประเทศ ความลับทางราชการ ความเป็นส่วนบุคคล ฯลฯ และต้องตรวจสอบ สิทธิของหน่วยงานที่สามารถนำข้อมูล ไปใช้ตามบทบาทและภารกิจตามกฎหมายของ หน่วยงานนั้นๆ เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพและความมั่นคงปลอดภัย ของข้อมูล

5.2 ให้มีการเปิดเผยคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) ควบคู่ไปกับข้อมูลที่เปิดเผย

5.3 ให้มีการระบุช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่เข้าถึงและนำไปใช้ได้ง่าย

5.4 กำหนดระยะเวลาในการทบทวนสิทธิและวิธีการในการเข้าถึงข้อมูล

5.5 ห้ามเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง นโยบายหรือแนวปฏิบัติ

5.6 การเปิดเผยข้อมูลต้องอยู่ภายใต้ฐานกฎหมาย หรือได้รับความยินยอมจาก เจ้าของข้อมูล

5.7 ต้องมีการป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต

6. การตรวจสอบข้อมูล (Inspect)

6.1 กำหนดให้มีการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยของ ระบบที่ใช้ใน การให้บริการหรือระบบงานสารสนเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6.2 ต้องสามารถตรวจสอบได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลได้ถูกดำเนินการอย่างเหมาะสม เป็นไปตามแนวทาง ที่กำหนดไว้

6.3 หากพบว่าข้อมูลที่จัดเก็บไม่ถูกต้องให้แจ้งเจ้าของข้อมูลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

7. การทำลายข้อมูล (Destroy)

7.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลที่เหมาะสมกับข้อมูลแต่ละประเภท

7.2 กำหนดอำนาจอนุมัติ สิทธิ และยืนยันตัวบุคคลในการทำลายข้อมูล

7.3 ในกรณีที่มีการร้องขอให้ทำลายข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูล ผู้ควบคุมข้อมูลหรือ หน่วยงานที่จัดเก็บต้องดำเนินการให้เร็วที่สุด ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อข้อตกลงระหว่างเจ้าของข้อมูลกับผู้ควบคุม ข้อมูล หรือกฎหมายใดๆ

7.4 กำหนดขั้นตอนและวิธีในการทำลายข้อมูล และเก็บรักษาคำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata) ของข้อมูลที่ทำลายไว้เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบในภายหลัง

7.5 สร้างความรู้และความเข้าใจในการจัดเก็บและทำลายข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 6

สิทธิการเข้าถึงข้อมูล

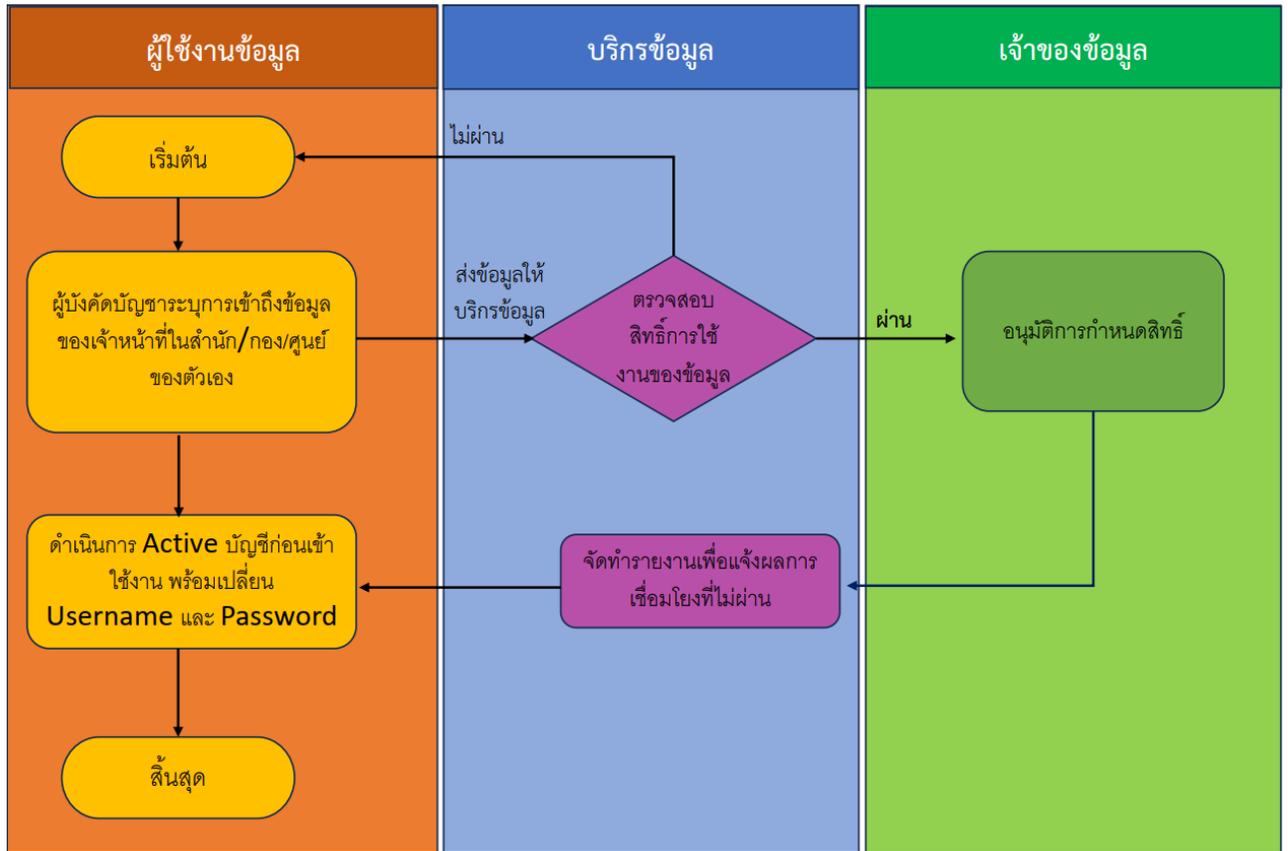
วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ บุคลากร หน้าที่และความรับผิดชอบ และเทคโนโลยีที่ กรมสุขภาพจิตต้องปฏิบัติในการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูล

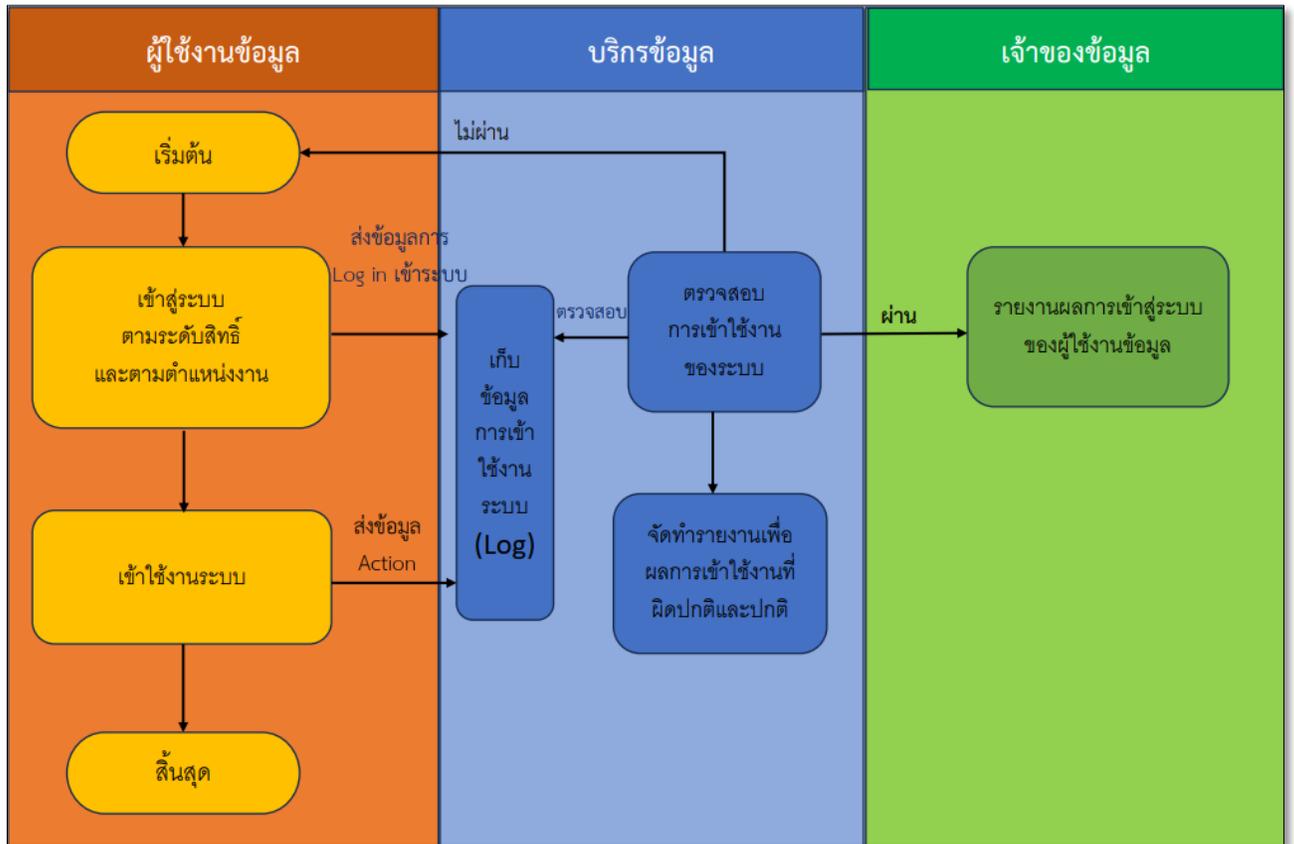
แนวปฏิบัติ

1. ทุกชุดข้อมูลต้องระบุสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลเป็นเมทริกซ์ CRUD (Create – Read– Update – Delete) ในการระบุสิทธิการสร้าง เข้าถึงเพื่ออ่าน เข้าถึงเพื่อแก้ไข และหรือลบข้อมูล
2. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลกำหนดโดยตำแหน่งงาน
3. สิทธิในการเข้าระบบกำหนดเป็นรายบุคคล
4. ทุกแอปพลิเคชันหรือระบบต้องปฏิบัติตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูล
5. บริการข้อมูล (สารสนเทศ) ทำการตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลในประเด็นการเข้าถึงที่ผิดนโยบายหรือการเข้าถึงที่ผิดปกติที่มีความเสี่ยงต่อการโดนโจมตี และต้องรายงานต่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล
6. ผู้ใช้งานข้อมูล ซึ่งนำเข้าข้อมูลปฏิบัติตามสิทธิการเข้าถึงข้อมูลที่คณะกรรมการธรรมาภิบาล ข้อมูลกำหนด
7. คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลเป็นผู้เห็นชอบการระบุสิทธิการเข้าถึงข้อมูลในฐานข้อมูลของแต่ละระบบ
8. ผู้ดูแลระบบไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้เอง การแก้ไขข้อมูลต้องผ่านการกลั่นกรองและเห็นชอบจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ตามชั้นความลับ หรือระดับความสำคัญของผลกระทบ
9. บริการข้อมูลทุกส่วนงานต้องทำการระบุสิทธิเข้าถึงของข้อมูลตามตำแหน่งงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยกำกับดูแลความถูกต้องและตรวจสอบโดยฝ่ายสารสนเทศ
10. มีการทบทวนสิทธิการเข้าถึงข้อมูล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. การสร้างและการเข้าถึงข้อมูลในทุกกิจกรรมต้องมีการเก็บบันทึก

12. การระบุสิทธิของบุคลากรตามตำแหน่งต้องตั้งค่าใน Active Directory กระบวนการขอสิทธิการเข้าถึงข้อมูลและกระบวนการตรวจสอบสิทธิการเข้าถึงข้อมูล ดังแสดงในภาพที่ 6 และ 7 ตามลำดับ

ภาพที่ 6 กระบวนการขอสิทธิการเข้าถึงข้อมูล

ภาพที่ 7 กระบวนการตรวจสอบสิทธิการเข้าถึงข้อมูล

ส่วนที่ 7

คุณภาพข้อมูล

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ บุคลากร หน้าที่และความรับผิดชอบ และเทคโนโลยีที่ กรมสุขภาพจิตต้อง ปฏิบัติในการดำเนินงานด้านคุณภาพข้อมูล(Data Quality)

แนวปฏิบัติ

1. ชุดข้อมูลทุกชุดต้องมีคุณภาพข้อมูลอย่างน้อยครอบคลุมถึงความถูกต้อง (Accuracy) ความ ครบถ้วน (Completeness) ความต้องกัน (Consistency) และความเป็นปัจจุบัน (Timeliness)

1.1 ความถูกต้องของข้อมูลต้องมีการตรวจสอบโดยบริการข้อมูล และแก้ไขโดยเจ้าของข้อมูล

1.2 ความครบถ้วนของข้อมูลสามารถตรวจสอบได้

1.3 ความต้องกันของข้อมูลสามารถตรวจสอบได้กับมาตรฐานข้อมูลที่ตั้งไว้ในแต่ละชุดข้อมูล

1.4 ความเป็นปัจจุบันต้องมีการเปรียบเทียบกับฟิลด์อ้างอิงที่เป็นเกณฑ์เวลาตามมาตรฐาน

2. คุณภาพข้อมูลต้องดำเนินการโดยเจ้าของข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูล และบริการข้อมูลใน สำนัก/กอง/ศูนย์/ กลุ่มงาน และเห็นชอบโดยคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

3. คุณภาพข้อมูลจะต้องแนบไปกับการใช้ข้อมูลและค ำอธิบายชุดข้อมูล (Metadata)

4. คุณภาพข้อมูลต้องมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5. เมื่อมีการนำเข้าข้อมูล ผู้ใช้ข้อมูลมีหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลก่อนนำเข้า

6. เมื่อข้อมูลถูกนำเข้าไปแล้ว บริการข้อมูลแต่ละสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่มงาน จะทำการตรวจสอบ คุณภาพข้อมูลโดยรวมอีกครั้ง ถ้ามีความผิดพลาด บริการข้อมูลจะต้องแจ้งไปยังเจ้าของข้อมูลให้รับทราบ และ แจ้งให้เจ้าของข้อมูลนำเข้าข้อมูลดำเนินการแก้ไข

7. ถ้ามีความจำเป็นต้องทบทวนนโยบายให้นำเรื่องเข้าสู่การประชุมของ คณะกรรมการธรรมาภิบาล ข้อมูล (Data Governance Council)

กระบวนการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 กระบวนการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

ส่วนที่ 8

กระบวนการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

วัตถุประสงค์

เพื่อระบุบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูล

แนวปฏิบัติ

1. คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ของกรมสุขภาพจิตมีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1.1 กำหนดความต้องการ ให้ข้อเสนอแนะ และอนุมัติ นโยบาย ข้อมูล คุณภาพ ความมั่นคงปลอดภัย ชั้นความลับ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล รวมถึงการจัดการจัดลำดับความสำคัญ ของข้อมูลในการดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล

1.2 ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการจัดการและการกำกับดูแลข้อมูลต่อบริการข้อมูล มีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุนและพิจารณาโยบายด้านข้อมูล และให้การสนับสนุนทรัพยากรจาก แต่ละกอง/ศูนย์/กลุ่มงาน เพื่อการดำเนินงานตามนโยบาย และแนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูล

1.3 นำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และดำเนินการกำกับดูแลข้อมูลให้มี คุณภาพนำแนวปฏิบัติและมาตรฐานของหน่วยงานไปปรับปรุง รวมถึง ทบทวนและติดตามการดำเนินงานธรรมาภิบาลข้อมูล

1.4 เป็นตัวกลางระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ข้อมูลของหน่วยงานมีคุณภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน

1.5 เลขาธิการมีหน้าที่ประสานงานกับสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่มงานต่างๆ ในด้านการ จัดประชุมการดำเนินงานตามนโยบาย ประสานกับบริการข้อมูลในการน าประเด็น ปัญหาที่พบ หรือข้อเสนอแนะจากผู้ใช้อข้อมูลหรือเจ้าของข้อมูลมาพิจารณาใน คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

1.6 ต้องจัดหาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับบุคลากร กรมสุขภาพจิตทุก ท่าน รวมถึงต้องมีการจัดหลักสูตรอบรมให้ทันสมัยทุก 1 ปี

1.7 เผยแพร่ข้อสรุป มาตรฐาน หรือนโยบายที่มีการอนุมัติจากที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลให้บุคลากร กรมสุขภาพจิตได้รับทราบ

1.8 ต้องจัดประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา ทบทวน แก้ไข นโยบายและตัดสินใจด้านข้อมูล

2. บริการข้อมูล มีหน้าที่รับผิดชอบ คือ

- 2.1 ดำเนินการกำกับดูแล ติดตาม และรายงานผลการดำเนินการธรรมาภิบาลข้อมูล
- 2.2 นิยามข้อมูล นิยามความต้องการด้านคุณภาพ และความมั่นคงปลอดภัยร่วมกับเจ้าของข้อมูล

2.3 บริหารจัดการ ควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลติดตามการดำเนินงานและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ผู้บริหารระดับสูงด้านข้อมูล หรือคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

2.4 ตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างนโยบายกับการดำเนินการต่อข้อมูล ตรวจสอบ คุณภาพข้อมูล วิเคราะห์ผลจากการตรวจสอบ และรายงานผลลัพธ์ไปยังคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล และ ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

2.5 ประสานงานในปัญหาด้านข้อมูลจากบุคลากรในหน่วยงานเดียวกัน

3. เจ้าของข้อมูล มีหน้าที่

3.1 ตรวจสอบดูแลข้อมูลโดยตรง สร้างความมั่นใจได้ว่าการบริหารจัดการ ข้อมูล สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐาน กฎระเบียบหรือกฎหมาย

3.2 ทบทวนและร่วมอนุมัติการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล

3.3 ดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกับบริการข้อมูล

3.4 ระบุสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลและจัดชั้นความลับของข้อมูลเพื่อให้คณะกรรมการธรรมาภิบาล ข้อมูลอนุมัติ

3.5 เป็นผู้ควบคุมการดำเนินงานของผู้ใช้ข้อมูล

4. ผู้สร้างข้อมูล มีหน้าที่

4.1 บันทึก แก้ไข ปรับปรุง หรือลบข้อมูลให้สอดคล้องกับโครงสร้างที่ถูกกำหนดไว้

4.2 ทำงานร่วมกับบริการข้อมูล เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านคุณภาพข้อมูล และความมั่นคง ปลอดภัยของข้อมูล

ส่วนที่ 9 กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

เพื่ออ้างอิงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวนโยบาย และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับ
ธรรมาภิบาลข้อมูล ภาครัฐ

แนวปฏิบัติ

1. การเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน
ภาครัฐ เพื่อแสดงถึงความโปร่งใส ในการดำเนินงาน และความสามารถในการตรวจสอบ
ได้จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน รวมถึงเป็นการ สนับสนุนให้มีการนำ ข้อมูลที่
เปิดเผยไปสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลมีดังนี้

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ในมาตราที่ 59 ได้ระบุว่า
รัฐต้องเปิดเผย ข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้
ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือ เป็นความลับของทางราชการ

1.2 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.
2562 ให้มีการ เปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและ
ครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโดยสะดวก มีส่วนร่วม
และตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูล ไปพัฒนาบริการและ
นวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ

1.3 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มี 3 ประเด็นที่เกี่ยวข้อง
การเปิดเผย ข้อมูล ได้แก่

- 1) ข้อมูลภาครัฐต้อง “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”
- 2) กำหนดหลักเกณฑ์และกลไกการเปิดเผยข้อมูล
- 3) กำหนดประเภทข้อมูลที่เปิดเผยได้และเปิดเผยไม่ได้

2. การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นสิ่ง
สำคัญต่อการบูรณาการการดำเนินงานระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ และเป็นประโยชน์ใน
การขอใช้บริการจากประชาชนหรือหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
คือ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562
ที่กำหนดให้มีการพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับดิจิทัล และพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐาน ด้าน ดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนา กระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้ มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและ น่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มี ประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ เพื่อให้เข้าถึงบริการ ได้อย่างสะดวก

3. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Data Protection) เป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐต้อง ดำเนินการ โดยจะต้องมีการรวบรวม จัดเก็บ ใช้หรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของ ผู้ใช้บริการในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และสร้างความมั่นใจในการทำธุรกรรมทาง อิเล็กทรอนิกส์ของประชาชน โดยมีกฎหมายที่ เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดประเภท ข้อมูลที่เปิดเผยได้ และเปิดเผยไม่ได้ ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาในกรณีที่เป็นข้อมูลส่วน บุคคลที่ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างมี หลักเกณฑ์

3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก และ มาตรการที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3.3 ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง แนวนโยบายและแนว ปฏิบัติในการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2553 ได้ระบุเรื่องการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไว้ว่า “ กำหนดให้ภาครัฐที่ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องมี นโยบายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล”

4. การรักษาความลับ

การรักษาความลับทางราชการเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเป็นการ ป้องกัน ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อภาครัฐ ทั้งในด้านชื่อเสียง การเงิน ความสามารถในการพัฒนาประเทศ และความ มั่นคงของประเทศ โดยมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.1 ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไข เพิ่มเติม ได้มี ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ได้แก่ กำหนดนิยาม ข้อมูลข่าวสารลับ และกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการรักษาความลับของหน่วยงาน ภาครัฐ

4.2 แนวทางปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล เอกสาร และสถานที่
ที่จัดทำขึ้นจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
พ.ศ. 2552

5. ประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

5.1 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.
2562 กำหนดให้หน่วยงานรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะใน
รูปแบบและช่องทางดิจิทัล โดย มีการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการ
ทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน อย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรร
มาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยการความสะดวกในการ ให้บริการ
และเข้าถึงประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วน
ร่วม ของทุก ภาคส่วน

5.2 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้
หน่วยงานของ รัฐ หน่วยงานควบคุมและกำกับดูแล หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ
ทางสารสนเทศ ต้องดำเนินการตาม มาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
เพื่อรักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบ คอมพิวเตอร์

5.3 ประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง มาตรฐานการรักษา
ความปลอดภัย ของระบบสารสนเทศตามวิธีการแบบปลอดภัย พ.ศ. 2555 โดย
กำหนดให้มีมาตรฐานการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ใน
ระดับเคร่งครัด ระดับกลาง หรือระดับพื้นฐาน ให้หน่วยงานหรือ องค์กรหรือส่วนงาน
ของหน่วยงานหรือองค์กรปฏิบัติตามมาตรฐาน

ส่วนที่ 10

แผนการดำเนินงานธรรมาภิบาลข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระบวนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิต

การบริหารจัดการข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานต้องตระหนักว่าข้อมูลที่มีอยู่เป็นทรัพย์สินที่มีค่า และจากการเกิดขึ้นของข้อมูลที่มีปริมาณมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่รวบรวมมาโดย อัตโนมัติจากระบบหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ หรือข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการป้อนข้อมูลหรือโต้ตอบกับผู้ใช้งาน เพื่อให้ หน่วยงานสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปประมวลผลหรือใช้ในการตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ จึงต้องได้รับการบริหาร จัดการอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงาน ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐจึงถูกจัดทำขึ้นเพื่อกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน การบริหารจัดการข้อมูล ดังนั้น กระบวนการดำเนินการด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตจึงเป็นขั้นตอนที่ใช้ สำหรับการกำกับดูแลการดำเนินการใดๆ ต่อข้อมูลให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เริ่มตั้งจากการวางแผนไปจนถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องดังนี้

- 1. การวางแผน (Plan)** คือ การวางแผนเริ่มตั้งแต่กำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นปัญหา ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญเนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นที่จะกำหนด กฎระเบียบ นโยบาย มาตรฐาน หรือแนวทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อใช้ในการกำกับดูแลและการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงาน
- 2. การปฏิบัติ (Do)** คือ การดำเนินงานของคณะกรรมการการบริหารจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยมี รายละเอียดและแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้
- 3. การตรวจสอบ วัดผล และรายงาน (Check, Measure and Report)** คือ การตรวจสอบบริการ ข้อมูลจะดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่าง กฎระเบียบ นโยบาย และมาตรฐานที่กำหนด กับ การปฏิบัติงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ บริหารจัดการข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ โดยทำการวัดผลด้าน คุณภาพข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดและแนวทางการวัดผล
- 4. การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement)** คือ การจัดให้มีการดำเนินงาน ติดตาม รายงานผลการตรวจสอบความสอดคล้องของการดำเนินงานต่อนโยบาย ข้อมูลรายงาน คุณภาพข้อมูล รายงาน ความมั่นคงปลอดภัย รายงานความเสี่ยงต่อข้อมูล จะ

ถูกใช้สำหรับการปรับปรุงกระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูล ภาครัฐ นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล เกณฑ์การประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล ภาครัฐ เกณฑ์การวัดระดับคุณภาพข้อมูล และโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

แผนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของกรมสุขภาพจิต

แผนการดำเนินงานด้านธรรมาภิบาลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตจัดเป็นหนึ่งในพื้นฐานของธรรมาภิบาล ข้อมูลภาครัฐ ดังนั้น เพื่อให้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐมี ประสิทธิภาพ จึงต้องมีการกำหนดแผนดำเนินงาน ธรรมาภิบาลข้อมูลของ กรมสุขภาพจิตที่ระบุอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือ ข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง